

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ograke poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Otroci.

Če bi hotel kdo napisati traktat o slovenski liberalni pameti, bi je ne mogel z mišmer boljše primerjati kakor z lesenim konjičem, ki je s kratko prečko na vrtljakovo os pritrjen. Venomer se suče v enakem najhmem kolobarju in vidi pred seboj neprestano le tisto, kar je že preje premeril. Politična pamet slovenskih liberalcev teče prav tako vedno v enem krogu. Odkar je S. L. S. na krmilu, godejo naši liberalni pifferari v duru in molu, časih mehko in obenem proroško, n. pr. v božičnih praznikih ali pa na Veliko noč, časih srdito in grmeče, največkrat na neubrano in hreščče, eno in isto, namreč, da je S. L. S. dosegla svoj višek in da propada, vsak dan bolj, sicer počasi, a sigurno. In tako se zadnje čase po liberalnem časopisju zopet bere, kako se majo tla pod S. L. S. in kako se bo pod težo svojih grehov kmalu v zemljo pogreznila.

Zakaj?

Treba je, da kdo, ki je naš pristaš ali je naš pristaš bil ali je v kakršni koli zvezi z našo stranko, nekoliko vzroji, pa je vzroka dovolj, da liberalci, ki so in ostanejo vedno otroci, jamajo muzicirati in skakati, češ, zdaj pa je »klerikalizma« konec ali pa ga je saj v kratkem času pričakovati. Tako nedolžno veselje sta jim napravila Mandelj in Šuklje in torej liberalne stranke, gospod dr. Triller, je dobil priliko, da je začel vihteti bridki meč, da ga S. L. S. v srce zasadi. Toda s takimi nastopi je mogoče paradiirati le pred tistimi liberalnimi zaupniki, ki so prišli zadnjo nedeljo hladit rane, ki so jih jim prizadeli naši pristaši ob zadnjih občinskih volitvah, ko so jih od županskih in odborniških stolov pometali. Ljudje, ki so si pa še nekaj zdrave pameti ohranili, so drugačnega mnenja. V zadnjih »Naših Zapiskih« beremo v članku, v katerem je sicer tudi veliko slame nakopičene, da je prazen up, če si kdo domišlja, da bi mogla Šukljejeva brošura S. L. S. kaj škode napraviti. Vse dežele, meni socialistični člankar, ležejo v dolgove in se bodo že kako izkople, Kranjska pa primeroma ni tako na slabem. Kar pa se ostalih očitanih gospoda iz Kamna tiče, je znano, kakšni so motivi, ki govore iz njega.

Potem pa je Ribnikarjeva afeta. Sicer je treba pripoznati, da liberalci izida tega procesa sami niso nič kaj preveč veselili. Gloriola mučenštva se ljubljanskemu tržnemu nadzorniku zelo malo poda in kar se je vse ob tej obravnavi postrani izvedelo, ni tako, da bi človek dobrega okusa mogel temu junaku vse te reči šteti v posebno čast in slavo. Zato ne kaže liberalno časopisje, če izvzamemo tisto do vratu zadolženo glasilo iz »Učiteljske tiskarne«, za Ribnikarja tistega navdušenja, s katerim je sicer tako zelo radodarno. O denunciantstvu liberalcem tudi ne kaže veliko govoriti, saj ni dolgo, kar se je končala Kregarjeva afeta. Pa tudi »narodnega junaštva«, ki se je baje ob septemberskih dogodkih pokazalo, ni varno preveč povzdigovati. Saj stoji ravno v zadnjih »Naših Zapiskih«, ki jih pišejo ljudje, kateri so liberalcem veliko bližji kakor mi, črno na belem, da so ti dogodki bili le narodniradikalna komedija, ki je zahtevala veliko žrtve, dočim so se glavni aranžerji znali spretno skriti. Če je to »narodna zasluga«, potem je narodna zasluga vsaka neumnost.

Morebiti se pa liberalci veselijo, ker so pri ljudski veselici v »Tivoliju« za svoj »narodni sklad« celih 10.000 kron zbrali? Da so jih pa vse zadnje volitve, pri katerih so bili na vsi črti tepeni, morebiti desetkrat toliko stale, ne povedo kakor tudi ne povedo, da z 10.000 kronami ne bodo poravnali vseh milijonskih krahov pri svojih denarnih zavodih. Vsaka liberalna politična neumnost stane več kakor 10.000 K, ki niti ne zadostujejo, da plačajo z njimi en tucat svojih agitatorjev. Takih reči se more veseliti le stranka, ki nima nobenega fundamenta v ljudstvu, ki ne živi od pameti, ampak od hipnih čustev in ki je tako otročja, da zaznamuje kot svoj političen uspeh, ako se par sto liberalcev židane volje vrti po Tivoliju na kakem vrtljaku. Vrtljak, to je sploh znamenje naše slovenske liberalne stranke.

Tiha vojska za Albanijo.

Iz Skadra se poroča: Za Albanijo se bje tiha, a zato nič manj huda vojska. Italija in Avstrija tekmuje, da pridobita vpliv v deželi. Ker sta obe državi zaveznici in prijateljici, se seveda orožje jako previdno rabi. Odkrito se mora priznati, da postopa Italija

agresivnejše in odločnejše, medtem ko se omejuje Avstrija na obrambo. Kljub velikim žrtvam, ki jih je za svoje bodoče načrte v Albaniji Avstrija že imela, je dosegla Italija več kakor Avstrija. Zastopniki naše monarhije so sicer možje, ki razumejo svojo stvar, ki so napravili z odliko predpisane izkušnje na orientalski akademiji. A to je pa tudi vse, kar znajo činovniki naših konzulatov v Albaniji. Laški konzuli niso tako učenj, kakor avstrijski, a zato so bolj praktični in bolj prebrisani ter zvitejši. Velik del odgovornosti zadene tudi naše zunanje ministrstvo, ki je premalo odločno in leno. Naša diplomacija prične šele delovati, ko so že Italijani pričeli delati, kar je v Albaniji splošno znano in je povzročilo že veliko slabih in dobrih šal med poučnimi ljudmi.

Nekaj zgledov: Lahi so leta 1892 in 1893 pričeli ustanavljati laške šole v Draču, Prevezi, Janini in v Skadru. Avstrijske oblasti so takoj za Lahi v navedenih krajih ustanovile avstrijske šole. To je sicer prav, a zakaj so morali Avstrijce prehiteti Lahi? Zakaj Avstrija tam ničesar ne stori, kjer tudi Italija lenari? V Peči, mesto precejšnje važnosti, obstoja avstrijska šola, a ker ni laške šole, je avstrijska šola v Peči mala soba v župnišču, kjer zelo slabo plačani učitelj - domačin poučuje 30 otrok. Avstrija ne zgradi šole in ne nastavi dveh učiteljev, ker Italija v mestu ni ustanovila svoje šole. V vasi Ibalija so na prošnjo domačinov zgradili šolo in nastavili celo učitelja, da pridobe Turke. Ko so pa Turki leta 1906 avstrijsko šolo zažgali, ni bilo več šole. Ko bi bili Ibalijani dovolj zviti bi bili Lahi naprosili za šolo. Gotovo je, da bi imeli danes dve šoli.

Italiji pomaga izredno marljivo in požrtvovalno milansko društvo »Scaparelli«, ki ne varčuje z denarjem, ko gre za to, da se dvigne moralen in kulturni vpliv Lahov v Albaniji. Društvo »Scaparelli« je ustanovilo šole, bolnišnice in sirotišnice v Skadru, Draču, Prevezi, Janini in v Prizrenu. Pod pretvezo prosvete Italijani samoobsebi umljivo tudi politikujejo, kolikor le morejo. Avstrijski konzuli seveda nasledujejo vso stvar iz daljave in sicer zelo hladnokrvno. Potem ko že Lahi dosežejo svoj namen, se avstrijski uradniki toliko zganejo, da poročajo na dolgo in široko predstojnim oblastem, kaj da se je zgodilo.

Svetna in redovniška duhovščina je dobivala do leta 1907 neznatno podporo iz Avstrije. Vse prošnje, da bi se podpora zvišala, so ostale brezuspešne. Društvo »Scaparelli« je nato ponudilo albanski duhovščini podvojeno podporo, če se odpove avstrijski podpori. Svetna duhovščina je bila pripravljena, da sprejme ponudbo osobito v skadriški nadškofiji. Zdelo se je, da se prekine stik albanske duhovščine z Avstrijo. Sreča za Avstrijo je bila, ker je vodil albansko frančiškansko provinco Bošnjak fra Lovro Mihačević, ki je prepovedal frančiškanom sprejeti laško podporo, vsled česar je ostala zvesta Avstriji tudi svetna duhovščina. Da Avstrija frančiškanom ni bila hvaležna, je nekaj, kar je samoobsebi umljivo in kar še povemo. Vedno se zadeva za Avstrijo tudi ne izteče tako ugodno. Kolikokrat odklonijo avstrijski konzuli kake prošnje za male podpore, prošncem pa priskoči nato hitro društvo »Scaparelli« na pomoč. V vasi Trojan imajo frančiškani samostan z veliko cerkvijo. Ker niso radi pomanjkanja denarja mogli zgraditi zvonika, so obesili zvon na veliko oljko. Stolp bi ne bil stal veliko. Avstrijski konzul si je vso stvar ogledal, prošnjo pa vrge v koš. Kako lahko bi bili frančiškani dobili podporo po društvu »Scaparelli«? Zvon bo toliko časa visel, na oljki, da dobi provinca kakega laškega provinciala, ki bo z nekaj tisoč milanskimi lirami vso zadevo uredil.

To pa še ni vse. Avstrijski konzularni uradniki Italijanom vse prizanašajo. V neki skadriški laški šoli se je končnih izkušenj udeležil tudi avstrijski konzul Hickel. Ko je bil neki učencec izpraševan v zemljepisju, je odgovoril na neko stavljeno mu vprašanje: »Italije ima še neosvojene dežele, ki še vedno zdihujejo pod jarmom dvoglavega orla . . .« Vsi navzoči so to opazili, samo avstrijski konzul je preslišal odgovor, kakor da bi bil spal.

V takih razmerah se ne čudimo, ker narašča v Albaniji laški, pada pa avstrijski vpliv.

SKUPNI MINISTRSKI SVET.

Včera popoldne se je zaključila skupna ministrska konferenca. Proračuni zunanega ministrstva, skupnega finančnega ministrstva, vojnega ministrstva in najvišjega računskega dvora so se končno določili. Uredilo se je tudi vprašanje o podčastnikih. Pod-

LISTEK.

Kadar se vrača iz vojne.

Napisal Jan Janča. Poslovenil Jaklič.
(Dalje.)

»Kaj hočeš tako kasno?« Danes ti Marica ne sme odpri. To bi bilo lepo — mi trepetamo v strahu, a ona se naj sestaja z ljubim.«

»Stric, odprite! Povedati vam imam nekaj važnega in odšel bom takoj.«

Zabranski je prižgal malo oljnato svetilko in šel odpirat.

»Kaj bi rad?«

»Prišel sem po slovo.«

»Kam pa greš?«

»Na vojsko grem, oče mi je dovolil.«

»Eh, bodi pameten in počakaj, da te vjamejo. Za vojaščino imaš še dovolj časa. Še sit je boš.«

»Recite, kar hočete, jaz sem že odločil. Sicer bi me oče oprostil vojaščine, ker sem edini sin. Grem v boj proti Prusom, da ne bodo govorili ljudje, da je bil Zalešakov Jože samo toliko časa hraber, dokler ni povohal smodnika, a ko je začutil boj, se je skril za peč. Kje je Marica, da se poslovim od nje?«

Zabranski je poznal Jožeta, da bo de izpeljal ono, za kar se je zavzel, pa se ni več čudil, samo to ni mogel ume-ti, kaj se mu tako mudi. V resnici ni verjel svojim ušesom. Poklical je na Marična vrata:

»Marica vstani, Jože je tu; prišel je po slovo k tebi, ker gre . . .«

Jože ga je prekinil, da se ne bi Marica preveč ustrašila; sam ji bode lepo razložil, da se ne bo preveč zanj bala.

Marica se je hitro oblekla in prišla k Jožetu.

»Jože, ali je res, da si prišel po slovo od mene? A zakaj?«

Jože ni mislil da bode slovo tako težko, menil je, da bode tako, kakor kadar gre za teden dni v Jaromice na žegnanje. Takrat je obljubil Marici, da ji prinese veliko pisano srce iz lecta, prstan z velikim rdečim kamnom in lepo podobo. Marica se je nasmejala, želela mu srečno pot in dež — a danes? Kako ji naj pove, da gre v boj? . . . Škoda, da je tako zatrdno govoril pred vaščani . . .

Ze je odnehal pri misli, kako bi mu bilo lepo ob njegovih Marici . . . Toda ne, ne bo ostal, ker bi se mu smejal, tega ne bi mogel prenašati, umrl bi sramote . . . in gre, pa se naj zgodi, karkoli . . . Stari Zabranski je odšel v

sobo, da ne bi motil Marice in Jožeta pri slovesu. Obadva sta molčala. Marica je jokala, Jože je gledal žalostno. Dekle ni vedelo, ali je resnica ali ne, da je prišel Jože po slovo. Jože sicer drugače tako zgovoren in vesel, je onemel.

»Jože, povej vendar, zakaj si se prišel poslovljat od mene? Ali me morda več ne ljubiš?«

»Ne govori tako, dušica draga; tvoje besede mi trgajo srce. Nekaj drugega je vzrok temu . . . Oh, kako naj povem, da te ne užalostim? . . . Na vojsko grem . . .«

»Na vojsko, Jože, na vojsko? Ali prav slišim?«

»Ne boj se, Marica, ničesar se mi ne bode tamkaj zgodilo. Devica Marija in sveti moj patron me bodeta varovala pred vsako nesrečo.«

»Zakaj greš na vojsko? Kdo te sili?«

»Nihče, nihče me ne sili, samo moje poštenje. Grem, da ne poreko, da sem širokoustnež . . . Čuj me, Marica. Sinoči sem dejal pred vaščani, da se ne bojim petdesetih Prusov — in smejali so se mi. Dokazal jim bom . . . oče mi je dovolil . . . Torej z Bogom, Marica, obljubi mi, da me boš počakala, dokler se ne vrnem z vojske. Potem . . .«

»Ah, če se ti kaj dogodi, Jože, jaz bom umrla . . .«

»Ne govori tako, draga duša, ne žali gospoda Boga; rajši zame moli . . . Z Bogom, ali mi obljubiš . . .«

»Obljubim ti, Jože, pred Bogom, da ti bom ostala zvesta do smrti. Bog te naj obvaruje . . .« Dalje ni mogla govoriti, solze so jo zalile.

Zalešakovi so bili žalostni, kakor bi se pripravljali na pogreb. Gospodinja je skoro zbolela, ko se je domislila, da hoče edinec Jože na vojsko in da ne bode odnehal od svojega sklepa. Zakaj ga je hranila z lastnim mlekom? Zakaj je pazila nanj kakor na punčico svojega očesa? Gotovo ne zato, da ga sedaj ubije krogla v vojski! Gospodar je tolažil svojo ženo, kolikor je mogel, čeprav je bilo tudi njemu hudo, da v vojski ne pade vsakdo, in zakaj naj ranijo ali ubijejo ravno njenega Jožeta? A dobil je slabo nagrado za takšno tolažbo.

»Dobro vem . . .«, je očitala žena možu . . . da se boš veselil, ko se znebíš Jožeta. Nikdar ga nisi ljubil po očetovsko; kaj je tebi, če ga ubije kak Prus? Še solze ne boš prelil po njem . . . ti . . .« Konec očitanja se je utopil v solzah.

Gospodar ni nikdar ljubil takšnih ženskih občutkov, ker drugače bi se

častniki, ki bodo kot inštruktorji služili nad dve leti, dobe odpravnino v višini 2000 in 3000 kron. Poročila, če so bili sprejeti tudi predlogi o nabavi novih havbic, si nasprotujejo. Iz Budimpešte poročajo, da so dovolili za nabavo novih havbic 250 milijonov, katere vsota se razdeli na osem, in ne na štiri obroke, kakor je to zahtevala vojna uprava. Po drugih poročilih je pa na predlog ogrske vlade skupni ministrski svet odklonil predlog vojnega ministra.

SPRAVNA POGAJANJA NA ČEŠKEM IN ALPSKI NEMCI.

Češko nemška sprava, ki bo delna, se najbrže sklene drugi teden. Če se predlogi odobri, zboruje dne 23. t. m. češki deželni zbor. Alpskim Nemcem sprava na Češkem ni nič kaj všeč, ker znajo, da mora slediti spravi na Češkem ureditev narodnega vprašanja na jugu. Časopisje alpskih Nemcev zato že naglašajo, da se alpski Nemci ne bodo bisto nič ozirali na spravo, ki se sklene na Češkem, češ, da je alpsko nemško vprašanje državno vprašanje. Alpski Nemci imajo dolžnost stražiti jug, varovati prosto pot do morja, čuvati meje proti Italiji in tvoriti trdnjavo proti balkanskim Slovanom in zid proti trilateralizmu. Naglašajo pa tudi glasila alpskih Nemcev, da mora priti do sprave na jugu, a ne po praškem, marveč po našem vzorcu, ker bodo sudetsko hegemonijo zdaj še bolj naglašali, kot so jo dozdaj v škodo alpskega prebivalstva in juga. Na škodo alpskih in južnih narodov je že šlo veliko milijonov na sever. Racionalna politika sili zato alpske Nemce, da se hiša tudi na jugu uredi, ker če tega ne store, bodo ravno tako oškodovani, kakor vse ostalo prebivalstvo na Jugu monarhije.

NOVA GRŠKA KATOLIŠKA ŠKOFIJA NA OGRSKEM.

Zunanji minister grof Berchtold je obvestil ogrskega ministrskega predsednika, da je dovolil Vatikan ustanoviti novo grško katoliško škofijo na Ogrskem.

249 MILIJONSKI PREBITEK V NEMŠKI DRŽAVNI UPRAVI.

Računski zaključek za leto 1911 državne uprave v Nemčiji izkazuje 249 milijonov mark prebitka.

V SRBIJI ARETOVANI AVSTRIJSKI ČASTNIKI IZPUŠČENI.

Na ukaz srbskega vojnega ministrstva, so Srbi izpustili iz zapora 5 vojnih osumljenih avstrijskih častnikov.

OPOROKA RAJNEGA MINISTRA DR. BRAFA.

Rajni poljedelski minister dr. Braf je volil svojo bogato znanstveno knjižnico narodnogospodarskemu seminarju češke juridične fakultete, ki naj jo toliko časa upravlja, da se ustanovi na Moravskem češko vseučilišče, ki prevzame nato dr. Brafovo knjižnico. Po smrti Brafove vdove se proda tudi vila Rostok pri Pragi. Polovica izkupila se vporabi za ustanove.

LAHI ZASEDLI MIZRATO.

Po dvanajsturnem zelo hudem boju so Lah, ki jim je poveljeval general Camerana, obkolili pri Mizratu levo križno arabsko-turške armade. Sovražnik, ki se je branil z vso silo, je bil prisiljen bežati. Bitko je odločil napad z bajonetami. Turki in Arabci so izgubili 200 mrtvih in veliko ranjencev, Lah so iz-

ostro branil proti takemu očitjanju, a danes je molčal, ker ni hotel prilivati pelina. Odšel je iz sobe, ker ni mogel več gledati objokane žene in obeh hčer, trinaestletne Ružice in šestnajstletne Anice, deklic, kot razcvetlih popkov; odšel je, da v samotni premišlja, ali bi vzel besedo nazaj in dejal sinu, da ostane doma, ali ga pa naj pusti oditi... Ni bil tako neusmiljen proti Jožetu, kakor mu je očitala žena; ni ga pomiloval, a vendar ga je ljubil; ničesar mu ni spregledal, nikdar ga ni karal brez vzroka... Jože bo odšel... ali naj mu reče, da ostane? Nikdar. — Naj gre, ako hoče, ne bode mu branil. Kdo ve, kako bi ga mogel pogledati Jože, če bi mu sedaj dejal, naj ostane doma, a bi mu kedaj očital bojazljivost... In očitali bi mu... Ta sramota ne sme ostati na njegovem imenu. Naj rajše gre. Če mu je usojeno umreti, ga bode to zadelo, tudi če ostane doma.

V terek dopoldan je odšel Jože v Gradišče in stopil za 25 forintov v vojake. Hitro so ga oblekli v vojaško suknjo. Vse so mu dali — obleko, kapo, meč in puško. Med veselimi tovariši je hitro pozabil na solze matere, sestre in na mrko očetovo čelo...

(Dalje.)

gubili devet mrtvih in 14 ranjencev. V Misratu, ki šteje 12.000 prebivalcev, so Lah razvili laško zastavo.

Nemiri v Albaniji.

Turška zbornica se je pečala dne 8. t. m. z nemiri v Albaniji. Notranji minister Haki Adil bej je poročal o položaju v Albaniji, o bojih pri Peči in Djakovi ter izjavil, da izgube v teh bojih na obeh straneh niso presegale 200 mož. Zdaj pa vlada v Albaniji zopet red. Naglašal je, da so nekatere zahteve vstajev nejasne, nekatere pa tudi neizpolnjive. Prečital je spomenico albanskih voditeljev, ki napada mladoturke. Upa, da se dežela čez nekaj časa pomiri. Sureja je očital ministru, da ni opisal dejanskega položaja. Albanijo tlači danes 80.000 vojakov. Albanci so sicer državi zvesti, a pritožujejo se in med njimi vre. Sahin bej je protestiral, ker očitajo Albancem, da se upirajo, ker to povzroča Italija ali kaka druga velevalast. Zbornica je ministrovo poročilo vzela na znanje.

Kajmakan v Tirani poroča, da so se združili iz Elbasana in iz Skadra proti vstajem odposlani vojaki, ki so prišli zmagoviti (?) v Kruje. Albanski dijaki živahno agitirajo, da bi pobunili prebivalstvo v Slatu.

Turško poslanstvo na Dunaju je obvestilo »Neue Freie Presse«, da se število vojaških begunciev v Monastiru ni povečalo. Vojaški oddelki so zasledovali begunce do Keričovega. Begunci so izjavili, da se vrnejo, če jih pomilostijo. Dva častnika in dva volaka, ki so pobegnili iz Perlepa, so prišli. Sodilo jih bo vojno sodišče.

Na Kosovem nadaljujejo med Pečjo in Djakovem operacije. Nedavno se je bila pri Boljetincu bitka med turškimi vojniki in 4000 albanskimi vstaji, ki jih je vodil Isa Boljetinac. Vstaje so vojaki po 13urnem boju razkropili.

Častniki se še niso pomirili. Odkar so prepovedali častnikom pečati se s politiko, se kar javno propagira med častniki opozicionalna propaganda. Mladoturški častniki ne nasprotujejo, marveč proglašajo, da so nevarni, ker je tudi njim prepovedano politkovati. Skupine častnikov zarotnikov poizvedujejo po posadkah, in v Carigradu, kako da sodijo častniki. Častnike, ki so zvesti vladi, zapišejo, da jih lažje nadzorujejo. Vsak opozicionalni častnik se pa mora zavezati s častno besedo, da se ne bo udeležil nobene ekspedicije proti častnikom upornikom. Ravno tako so postopali častniki ob veliki zaroti proti Abdul Hamidu. Vojaki iz Anatolije bi šli radi domov, Makedonci pa simpatizirajo z Albanci. Mladoturški odbor podcenjuje nevarnosti in upa, da prepreči v najskrajnejši sili vihar s tem, da vlada odstopi.

Dnevne novice.

+ **Narodnjaki.** Septembarsko »narodnoradikalno« glasilo »Dan« proslavlja v svoji današnji številki nekdanjo liberalno-nemško zvezo, katero sledeče opisuje: »Kako so grmeli klerikalci zaradi dogovora narodno-napredne stranke z nemško stranko na Kranjskem, ki se je bil sklenil v svrhu, da bi bila v deželnem zboru napredna večina. Šele danes, ko imajo v deželi politično moč klerikalci, se da presoditi, koliko velikega pomena je bil ta dogovor za napredek slovenskega naroda. Kakor smo takrat narodno in kulturno napredovali, tako danes za klerikalnega režima na vsi črti nazadujemo.« Tako piše list, ki se takoj potem na drugi strani jezi nad Nemci, katerim na ljubo je deželna vlada v soboto prepovedala Sokolom pohod mimo kazine! Taki narodnjaki so mladini, ki sicer bljujejo ogenj in žveplo na Nemce in ki označujejo septembarska divjaštva za najbolj vzvišeno narodno dejanje slovenskega ljudstva! Danes pa jim je žal za ono dobo, ko so bili liberalci po pogodbi tako Nemcem na milost in nemilost prodani, da niso smeli v Ljubljani niti slovenskih uličnih napisov napraviti in subvencionirati slovenskega kmečkega prebivalstva, dočim je danes po zaslugi S. L. S. naše ljudstvo kulturno in gospodarsko v par letih tako napredovalo, kakor ni preje v petdesetih letih. Liberalce danes seveda skomina zopet po zvezi z Nemci, ker si upajo s tem ohraniti tistih par mestnih mandatov, ki so si jih še ohranili. Odtod zopet tiste intimne zveze s »Tagespošto« in »Tagblattem«, ki zadnje čase vsak giblje slovenske liberalne stranke z največjo dobrohotnostjo spremljata. Značilno pa je pred vsem, kar je dr. Triller na zadnjem shodu liberalnih zaupnikov razglasil: »Čaka nas torej težak boj, za katerega že danes moramo brusiti orožje in tudi od naše strani iskati — zvez. V svrhu,

da se stare koruptni terorizem vladajoče stranke, nam mora biti dobrodošel vsak zaveznik, ki na zahtevo od nas žrtve na račun naše vesti ni našega narodnega poštenja. Na polju pravičnosti se lahko srečamo z vsakomur! In hvaležna nam bo cela dežela, če se nam z združenimi močmi posreči, da ustanovimo zopet zdrave in poštene razmere. V to pomozi naša poštrenost in vztrajnost, v to svrhu proč z vsako malodušnostjo. Naprej do zmage! (Viharno, dolgotrajno odobravanje).« — To se ne pravi nič drugega kakor da se liberalci Nemcem zopet ponujajo. Kar pa se tiče »vesti« in »narodnega poštenja«, se znano, da je liberalna vest jako široka in liberalno narodno poštenje silno elastično. Vrgli se bodo Nemcem v naročje za vsako ceno, kakor so se že. Da bi se Nemci s slovensko stranko zvezali, ne da bi od tega imeli dobička v narodnem oziru, to more pričakovati le največji naivnež. Tako naiven pa dr. Triller ni in zato nam njegove deklamacije o »narodni vesti« liberalne stranke nič ne imponirajo.

+ **Še ne mirujejo.** Tisti, ki so začeli Kregarjevo afero in se zato morali brdiko pokoriti, še ne mirujejo. Včeraj so v »Narodu« zopet opsuvali Kregarja, češ, da je sodna obravnava dokazala, da je sleparil pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico. To je velika infamnost liberalnega lista ob soglasni oprostitvi pred celjsko poroto, ki je tako jasno pokazala Kregarjevo nekrivdo, da so celo slovenski liberalni porotniki glasovali za Kregarja. Kar se pa tiče ovadbe proti Kregarju, je na tistem pisanju državnemu pravdniku podpisan tisti Korene, ki je bil tudi pri ovadih proti Plutu — orodje Ribnikarja. Liberalci naj torej le lepo spravijo kar so si sami pripravili, če pa bodo še predržni s psovkami, se jim bo vsaka taka stvar tudi poplačala. Mi ljubimo namreč čiste račune — kakor se nam posojuje, tako vračamo. Sicer pa imajo liberalci dovolj povoda za primerno ponižnost. Vsak dan prinese kakega novega liberal. sleparja. Z Adolфом Ribnikarjem naj liberalci lepo utihnijo — junak gospe Göbelnove in pa mož, ki je na poseben način izražal patrijotizem, ni posebno primeren za prosavo v glasilo c. kr. uradništva.

+ **Slepota.** »Edinost« je te dni vabila na nek mladinski sestanek v Trstu. Na tem sestanku se je izvedelo, da se gre za narodnosocialno, oziroma revolucionarno organizacijo po zgledu laške mazzinianske, ki se bo borila proti klerikalizmu in militarizmu. Ali se to mari vjema s programom »Edinosti«? Ali dr. Rybač to odobrava? Na tem shodu je učitelj Širok od Ciril-Metodove šole zahteval svobodno šolo, da bi se tržaška mladina še bolj izpridila kakor je že. Požar je razlagal radikalizem in pobijal »klerikalizem«, Brandner pa je pozivljaval na boj proti militarizmu in obstoječi družbi. — Ne verjamemo, da bi taka politika narodni stvari v Trstu koristila. Vzgaljali se bodo radikalni frazerji, ki bodo le vse podrli, kar so razumni ljudje s trudom zgradili. »Edinost«, ki daje takim elementom potuho, dela lastni stranki škodo.

+ **Ljubazni sodrugi.** Naši slovenski socialni demokrati kaj radi v svojem glasilu in po svojih shodih svoje delavce farbajo, kako je socialna demokracija edina in kakšna bratovska vez družijo vse proletarce. Včerajšnja »Arbeiter-Zeitung« pa strahovito zmerja češke sodruge v parlamentu, ker so si upali uprizorjati v parlamentu v prilog delavstvu posebne akcije mimo nemške socialnodemokratske stranke, oziroma preko glave avstrijskega socialnodemokratskega polboga dr. Adlerja. »Arbeiter-Zeitung« imenuje zavoljo tega češke sodruge celo »mješčanske šmoke« in »vladne lakaje«. Če sodrugi drug drugega tako napadajo, kaj bi bilo šele, če bi prišli do vlade in imeli nad drugimi zemljani komando? To bi bilo lepo »kraljestvo ljubezni«!

+ **Za »Ljudski sklad« so darovali v mesecu juniju sledeči gg.:** Gg. posl. Jaklič in Jarc po 60 K, Gostinčar 30 K, dr. Žitnik 50 K, dekan Arko 10 K, dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Zajc in Jos. Lončarič po 20 K, dr. Derganc, dr. Gregorič po 10 K, vikar Smolnikar, dr. Stojc, ravnatelj Rašica po 5 K, dr. Ušeničnik 6 K, župnik Petrič, prelat Kalan in dva neimenovana po 5 K, urednik Krme 4 K, odvetniški kandidat Jerič, ravnatelj Traven in neimenovan po 2 K, odvetniški kandidat Natlačen, ravnatelj Kastelic, dr. Mal in dva neimenovana po 1 K. Somišljeniki! Prispevajte za »Ljudski sklad«, ki je strankina blagajna! Dolžnost vsakega pristaša je, da gumno podpira tudi centralo. Nabirajte pri vsaki priliki! Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Ljubljana, Miklošičeva ulica 6.

+ **Ustoličenje mostarskega škofa** Alojzija Mišiča se izvrši 14. t. m.

— **Novice iz škofoje Loke.** V nedeljo je padla s češnje v Hribih Jakopčeva žena in si nalomila hrbtenačo. V ponedeljek je ustretil na daljavo pet korakov na Kozjeku France Bernik 26letnega Janeza Kržišnik od Sv. Ožbalta; strel mu je šel skozi zapest in mu predrl nogo v stegnu; težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico. Kržišnik je bil vinjen, kamenjal je Kozjekovega lovskega psa, izruval je neko smreko in sploh izival, to je popadlo domačega sina, da je storil ta nepremišljen korak.

— **Nesreča.** Dne 4. t. m. sta kopala 18letna Franc Škedelj in Janez Medle iz Gabrja za mrtvašnico, katero zida občina blizu pokopališča v Gabrju, pesek. Podkopala sta precej daleč v pesek. Ko je tako Franc Škedelj še naprej kopal, se je gornja plast odrgala in mu padla na glavo ter mu isto zdrobila. Počila mu je lobanja na več krajih in odrgalo mu je levo uho. Medle je pravčasno odskočil in ni zadobil poškodb. Škedelj pa je vsled izkrvavitve uro pozneje umrl.

— **Škrlatinka** se je pojavila sedaj že v Hrušici pri Prečini. Umrlo je že več otrok. V Kandiji sta umrla peku Vovku hčerka in sin, druge otroke pa je oddal v bolnišnico. Gostilničarju Sedlarju je tudi zbolela družina na škrlatici. Na Drski pri Novem mestu so trije slučaji. Sploh v vseh bližnjih vaseh Novega mesta se pojavlja ta nevarna sovražnica otrok. V St. Petru in Novem mestu razsaja tudi oslovski kašelj. Da preprečijo okuženje, oddalo se je več otrok v bolnico in otroka čitalniškega sluga Suhija, ker je v tej deklisla šola, odpeljali so k sorodstvu v Višnjo goro. — Okrožni zdravnik dr. Buh je že večkrat predlagal, da se šole zapro, politična oblast pa se sklicuje na neke odioke. Več otrok stariši ne puste v šolo.

— **Domača flora.** Gospod profesor Paulin je konstatiral te dni na Barju blizu Grmeza, kjer iz zemlje še šoto režejo, za Kranjsko novo vrsto praproti, »Nephrodium cristatum« (L.) Michx., synon. Aspidium cristatum Swartz. To odkritje je zanimivo zlasti radi tega, ker so kranjske praproti bile že prej zelo dobro preiskane in je profesor Paulin leta 1906. izdal o njih posebno monografijo. Tudi ono ozemlje na Barju so že razni opazovalci kranjske flore opetovano prehodili, ne da bi bili opazili to novo vrsto. Nova praproť je zelo lično zelišče s krasnimi, svetlo-zelenimi in z elegantno strukturo se ponašajočimi listi. V botaničnem vrtu jo je sedaj mogoče videti.

— **Izlet na Vrhniko** priredi društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani v nedeljo popoldne dne 14. t. m. — Preskrbljeno je za izborni zabavo: godbo in petje; tudi se bodo prodajale razglednice od izleta na Laverč. Natančneje poročilo se objavi v prihodnjih dneh. — Odbor.

— **Hotel Dobrava** je danes na dražbi v Radovljici kupila Terezina Kamenšek, soproga g. Kamenška, za 28.000 K.

— **Ciganski svedrovc.** V Slatini na Hrvaškem so aretirali ciganske trojice: Joška in Grgo Radosavljevič in njunega svaka Gjoka Stojkovič, ki so po Slavoniji izvršili številne vlome v občinske urade in železniške postaje. Našli so pri njih svedrovska orodja, priprave za plezanje, mnogo orožja itd. Denar so spravljali v prazne steklenice od piva in jih zakopali v gozdu. Žal pa, da se je dvojici, in sicer Grgi Stojkovič in Gjoku Radosavljevič posrečilo pobegniti; dasi sta bila zvezana, sta skočila iz drvečega vlaka in ju še sedaj niso našli.

— **Radičeva obsodba potrjena.** Stol sedmorice je razsodbo, s katero je bil Radič radi javnega nasilla obsojen na nadaljne tri mesece ječe, v polnem obsegu potrdil.

— **Šibenik vojna luka?** Širijo se vesti, da se v kratkem odloči, da-li Šibenik postane vojna luka ali ne.

— **Spominsko ploščo muzikologu Kuhaču** so 5. t. m. odkrili na njegovi rojstni hiši v Osjeku.

— **K tiskarskemu štrajku v Sarajevu.** V noči med nedeljo in ponedeljkom so v Voglerjevo tiskarno, kjer se tiska »Hrvatski Dnevnik«, vlomili neznaneci in iz stroja čisto strokovnjaško vzeli glavne dele, ki tehtajo 35 kg. in jih odnesli. Tiskarna »Sarajevoer Tagblatt« je pa dobila anonimno pismo, da bodo »vsi pobiti kakor psi in da mora kri teči«.

— **Delavski dom v Mostaru.** »Hrv. radniška zadruga v Mostaru« je 23. m. mes. otvorila svoj dom in čitalnico.

— **Policijski uradnik Fučkar v Zagrebu,** ki ga je, kakor znano, na begu ranil atentator Jukić, je toliko okre-

val, da se poda te dni v nek zunanji sanatorij, da si okrepi živce. Kroglice mu niso mogli vzeti iz telesa, a upajo, da radi mgle ne nastanejo več nikake komplikacije.

— **Podaljšanje samoborske železnice** do državnega kolodvora v Zagrebu je dovoljeno. Dela se prično prihodnjo pomlad.

— **Zveza jugoslovanskih pravnikov** se snuje; misel se je sprožila o priliki obiska srbskih pravnikov v Sofiji. Bolgarski pravniki nameravajo v to svrhu še letos ali pa prihodnje leto razven Belgrada obiskati tudi Zagreb in Ljubljano.

— **Umril je v Clevelandu v Ameriki** Slovenec Anton Slavec iz Knežaka na Notranjskem.

— **Glavna razprava proti dr. Peri Magdiću.** Iz Varaždina poročajo: Minolo jesen je državno pravdnistvo proti županu in odvetniku dr. Peri Magdiću v Varaždinu dvignilo obtožbo radi obrekovanja, lahke telesne poškodbe in zlorabe uradne oblasti. Dr. Magdić je vložil ugovor, ki se pa ni mogel rešiti, ker je bil medtem dr. Magdić zopet izvoljen za poslanca. Po ponovnem razpustu sabora se je postopanje proti dr. Magdiću nadaljevalo, kralj. banski stol je obtožnico potrdil, varaždinsko sodišče pa je sedaj razpisalo glavno razpravo za 11. t. m. Poklicanih je precej prič. — Kakor znano je bil dr. Magdić radi te stvari odstavljen kot župan in odvetnik.

— **Sarajevski »Hrvatski Dnevnik«** izhaja v zelo zmanjšani obliki, ker so neznani zlikovci iz črkostavnega stroja odnesli več važnih delov, ki jih mora tiskarna naročiti iz tujine.

— **Izprememba poštne okrajev.** Vasi: Činžat in Ruta na Štajerskem, doslej v poštne okraju Fala, spadata posihmal k c. kr. poštne uradu Sv. Lovrenc pri Mariboru. — Vas Strojna pri Pliberku na Koroškem, ki je bila do zdaj v poštne okraju Ljbeliče, spada odslej c. kr. poštne uradu Prevalje. — Vasi Buzje in Cerovec, doslej v poštne okraju Mirna peč ter Mala Strmica in pa Velika Strmica, dosihmal v poštne okraju Šmarjeta, spadajo odslej k c. kr. poštne uradu Trebelno.

Darovi.

— **Za spomenik knezoškofa Iv. Zl. Pogačarja** so še poslali: Franc Dolinar, častni kanonik in dekan v Ribnici, 10 kron; Josip Lavtizar, župnik v Ratečah, 10 K; Neimenovan 10 K; Franc Povše, kanonik v Novem mestu, 7 K; Karel Šavnik, cesarski svetnik v Kranju, 10 K. Zahvaljujoč se p. n. gospodom darovateljem, odgovarjam na stavljeno vprašanje, da z dosedanjimi prispevki proračunjeni stroški še niso pokriti, ampak bo treba še okrog 350 kron. Zato prosim še nadaljnjih prispevkov, ki naj se pošiljajo podpisane do 15. julija v Ljubljano, pozneje pa v Zirovnico na Gorenjskem. Spomenik, ki bo odličnega pokojnika vreden in kras brezniški cerkvi, se pridno izdeluje in bo do praznika svetega Avguščina (28. avgusta) postavljen. — **Dr. Ivan Svetina.**

Novi boji na Portugalskem.

Rojalisti, ki imajo tudi dva topova, so napadli Chaves. Republikanska artiljerija jih je prisilila po dveurnem boju, da so se umaknili. Iz Drendela poročajo, da je izgubil Conceiros v boju s portugalskimi vojniki 30 mrtvih in 100 ranjenecv, Kinna pa 153 mrtvih in ranjenecv. Kako da je na Portugalskem radi vstaje monarhistov položaj resen, dokazuje sklep portugalske zbornice, ki je sklenila, da se vlada pooblasti v pobunjenih pokrajinah odpraviti začasno ustavo.

Madrid, 10. julija. Iz Tuya pri Valenciji se poroča, da oblega močan oddelek monarhistov Valencijo. Pred mestnim zidovjem se je streljalo. Ranjen je bil neki portugalski carinski podčastnik, ki so ga monarhisti vjeli. Monarhisti so se polastili kolodvora v Valenciji. V mestu se boj nadaljuje. Monarhistom poveljuje stotnik Sepuloeda. Železniške in brzojav. zveze Valence z ostalo Portugalsko so prekinjene. 80 rojalistov se je moralo udati španskim oblastem, ko so prekoračili mednarodni most čez reko Minho.

Lizbona, 10. julija. Oddelek stotnika Conceira, ki je čez Montalegre prodril na Portugalsko, je došel v Santelinho, odtod v Canes. Conceiru se je med potjo pridružil s svojim oddelkom Camachos. Oba poveljnika sta se nato skupno borila z republikanci. Republikanci so vjeli rojalista Joaoa Almeida, ki se je odlikoval ob vojski v Afriki.

Lizbona, 9. julija. Vlada je poklicala k orožju rezerviste 1., 2. in 16.

infanterijskega regimenta in 1. in 3. artiljerijskega regimenta, ki so bili letos šele odpušteni. Monarhisti hočejo menda prisiliti odločilni boj ob reki Minho z republikanci. V Caberiri in Colrici se je del prebivalstva uprl. Z navdušenimi klici na monarhijo se zbirajo po cestah. Vlada je poslala vojsko, da napravi red. Monarhisti razdirajo z dinamitom železniške proge.

Štajerske novice.

š **Občinske volitve** v trgu Konjice se vršijo 25. in 26. t. m. in sicer voli III. razred dne 25. od 9. do 12. ure dopoldne, II. razred 26. od 10. do 11. ure dopoldne in I. razred 26. od 2. do 3. ure popoldne.

š **Kavalir za ogroženo nemštvo.** Pred par dnevi se je vršil tudi v Celju, kakor povsod drugod, nemški »Blumentag«, pri katerem so strammdeutsch dekleta prodajale cvetke v prid raznim nemškim napadalnim društvom. Ena je imela precej uspeha, nabrala je nekako 60 K. Šla je tudi v »Deutsches Haus«, a ker je nemško torišče navadno prazno, ni bilo tu nikakega prometa. Radi tega se je dekletu smililo nekemu elegantnemu kavalirju, ki se je je mahoma predstavil za nekega Ritterja von in jej uljudno ponudil svojo pomoč, da jej bo nosil škra-bico, v katero bodo sedaj meščani kar tako metali svoje darove. Dekletu se je vitki, uljudni in lepi »vitez« dopadel, pa mu je rada dovolila, da jej pomaga. Hodila sta po mestu in tu in tam nekaj nabrala. Kar naenkrat pa opozori spremljevalca nabiralke, da ima pretrgano krilo. Imel je tudi slučajno bučko pri sebi in treba je bilo dekletu samo stopiti za prva hišna vrata, da si popravi nedostatek. Klativitez, ki jej je krilo sam prerezal, je seveda čakal na cesti in s škra-bico izginil. Sedaj se vse smeje, š dekletu!

š **Dr. Mikoslav Ploj**, ki je imel dosedaj pri upravnem sodišču značaj in naslov senatnega predsednika, je imenovan za pravega senatnega predsednika pri upravnem sodišču.

š **Sklep šolskega leta na c. kr. gimnaziji v Mariboru** je bil v soboto, dne 6. t. m. Ta zavod je v zaključenem šolskem letu obiskovalo 557 rednih učencev, 12 privatistk in 1 privatist, skupno torej 570 učencev. Izmed teh je bilo 337 Slovencev in 233 Nemcev. Klasifikacija je v splošnem izpadla še precej ugodno. Odliko ima 83 učencev, z dobrim uspehom je končalo 368, splošno sposobnih je 26, nesposobnih 61, poskušajo pa ima 37 učencev. Matura se je pričela v torek, dne 9. t. m. in bo trajala do 15. julija. Priglasenih je 44 kandidatov.

š **Slovenska posest na Dobrni v nevarnosti.** Z Dobrne se nam piše: Govori se, da hočejo v tukajšnjih toplicah prodati lepo vilo, ki je last družbe lavantinskih duhovnikov. Kupci so baje Nemci. Velik škandal bi bil to za družbo, ako se kupčija v resnici izvrši. Na eni strani z velikim naporom varujemo narodno posest, na drugi bi pa hladnokrvno prepuščali v važnih postojankah narodno last tujcem. To se ne sme zgoditi nikoli! Ali bi se ne našli kupci med Slovenci? To vprašanje v resni pomislek!

š **Ponesrečen drvar.** Te dni so na tezni pri Mariboru v nekem gozdu podirali smreke. Pri tem delu je bil zaposlen tudi drvar Miklavž Nudi. Neka spodžagana smreka mu je padla na glavo ter mu razbila spodnjo in zgornjo čeljust. Ponesrečenca so spravili v mariborsko bolnišnico.

š **Ciganska nadloga.** V več krajih Savinjske doline, posebno krog Polzele in Braslovč se je zadnje čase klatila 30 glava tolpa ciganov. Ob priliki birnovanja so ti cigani izvrševali žepne tatvine. Nadalje so pri belem dnevu kradli ljudem perotnino iz hlevov. Vzeli so vse, kar jim je prišlo pod roke. Ciganska tolpa obstoji iz rodbin Brandtner in Rak ter je prišla iz Kranjskega. Ko so orožniki cigane aretovali, so našli pri njih cele zaloge ukradenih stvari. Izročili so jih celjskemu okrožnemu sodišču.

š **Nezgodà pri maševanju.** V nedeljo je v Voitsbergu maševal nek frančiškan iz Lankowitz. Ko je z monštranco dajal blagoslov, se je naenkrat zgrudil na tla. Ker je padel ravno na monštranco, se je ž njjo na glavi vrezal. Ko so ga spravili zopet na noge, je z maševanjem nadaljeval do konca.

š **Pri delu zbesnel.** V novi deželni bolnišnici v Gradcu je te dni nek slikarski pomočnik naenkrat postal besen pri delu. Morali so ga zvezati. Z rešilnim vozom so ga nato spravili na živčno kliniko.

š **II. občni zbor** Jugoslovanske strokovne zveze, skupina Trbovlje, se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. ob 3. uri popol-

dne v dvorani društvenega doma v Trbovljah.

š **Kraje obiskane po toči okrog Maribora** in Slovenske Bistrice sta te dni obiskala okrajni glavar Weiss in štajerski cesarski namestnik grof Clary. Tekom tega tedna se po oškodovanih krajih vršijo cenilne komisije in na podlagi izida istih se bodo nato sistirali davki.

Primorske vesti.

p **Nadzornik vojnega brodovja za avstrijsko vojno mornarico.** S prihodnjim naredbenim listom za c. in kr. mornarico se bo osnovalo, kakor se iz zanesljivih virov čuje, za našo vojno mornarico mesto nadzornika vojnega brodovja (Flotteninspektor), kateremu bo poverjeno nadzorstvo vsega v službi stoječega vojnega brodovja. Njegov delokrog in dostojanstvo bosta v mejah onega armadni nadzornikov. Isti naredbeni list bo že tudi prinesel cesarjevo imenovanje prvega nadzornika vojnega brodovja. Splošno se za to mesto že sedaj imenuje ime viceadmirala Antona Hausa, moža, kateri slovi danes v mornariških krogih kot najboljši mornarični strategik. Viceadmiral Anton Haus služi v vojni mornarici od leta 1869 in je v tej šarži od novembra 1910.

p **Smrtina kosa.** Umril je v Gorici deželnosodni svetnik v pokoju gospod Karel Figl. Pogreb je bil včeraj. Pokojnikovo truplo so prepeljali v Pevmo, v rojstni kraj.

p **Češki visokošolci na jugu.** Češki visokošolci narodno-socialne stranke prirede v dne 2.—9. avgusta 1912 izlet na slovanski jug. Dne 3. avgusta pridejo v Ljubljano, a 4. avgusta zvečer ob 9. uri v Trst. Iz Trsta napravijo ekskurzije v Benetke, Gradež in Piran ali Miramar ter odidejo dne 8. avgusta zjutraj na Bled, odkoder odpotujejo zopet proti domu.

p **Za doktorja prava** bo 16. julija na Dunaju promoviran Ivan Karlín, konceptni praktikant pri c. kr. namestništvu v Trstu.

— **Na naslov c. kr. poštnega ravnateljstva v Trstu.** Iz Ajdovščine: Pri nas ne moremo koncem meseca skoraj pisem in drugih poštne pošiljatev odpošiljati. Prideš na pošto in prosiš za znamko, dobiš odgovor, da so pošle; isti odgovor tudi v trafiki. Krivo je temu c. kr. poštne ravnateljstvo v Trstu, ki kreditira le gotovo vsoto znamk tukajšnjemu c. kr. poštne uradu, kjer se zalaga ž njimi tudi c. kr. zaloga tobaka. Naš kraj je velik, vsa okolica prihaja sem kupovat, imamo različne tovarne in trgovce, ki dopisujejo dan za dnem, zato opozarjamo najljudnejše c. kr. poštne ravnateljstvo, naj nas preskrbi z zadostnimi znamkami; če isto kreditira c. kr. poštne uradu veliko tisočev denarja, ki ga je tu vsak dan v prometu, pač tudi lahko zaupa istemu c. kr. poštne uradu temu prometu odgovarjajoče število znamk. Podobne razmere vladajo tudi glede kolekov pri c. kr. davkariji. Človek mora včasih najrazličnejše kombinacije delati, da spravi potrebni kolek skupaj. — Eden, ki je koncem zadnjih mesecev zaman iskal poštne znamk.

— **Iz goriške realke.** Na zavodu je 149 Slovencev in 144 Italijanov! Pred par leti je bilo na zavodu komaj četrtna Slovencev. Razen sedmega razreda, kjer je 14 Italijanov in 5 Slovencev, so slednji v vseh razredih v večini, Nemcev je 71. Odličnjakov je 15, zadovoljive uspehe izkazuje 243 dijakov, nezaodostne 56, ponavljalni izpit ima 29 dijakov.

p **Šolstvo v Pulju.** Nemško državno gimnazijo v Pulju je obiskovalo v preteklem šolskem letu 167 rednih učencev, 2 eksternista in 22 hospitantinj. Od teh je bilo 92 Nemcev, 53 Lahov, 25 Hrvatov, 12 Slovencev, 5 Čehov in 4 Ogr. Nemško državno realko je pa obiskovalo 190 učencev. Med temi je bilo 73 Nemcev, 88 Lahov, 13 Hrvatov, 11 Slovencev, 3 Čehi in 1 Oger. — Zrelostni izpit bo delalo na gimnaziji 10, na realki pa 11 učencev. — Število učencev je na obeh teh državnih zavodih v primeri s številom prebivalstva, katerega se je pri zadnjem ljudskem štetju 53.768 našelo, jako malo. Vzrokov temu je več. Glavna pa sta gotovo dva, in sicer: 1. ker spravljajo tukajšnji stariši svoje sinove, ko so ti zadostili šolski obveznosti, k vojni mornarici, drugi je pa ta, katerega je gotovo tudi upoštevati, da obiskujejo ta dva državna zavoda večinoma sinovi častnikov in uradnikov, med katerimi se pa sinovi revnejših slojev ne počutijo posebno domače.

p **Izprememba poštne okrajev.** Vas Podlanišče, ki je spadala doslej v poštne okraj c. kr. poštne urada Cerkno, se je spojila s poštne okrajem

c. kr. poštne urada Gorenja vas. — Istrske vasi: Bolčiči: Funčiči (doslej v poštne okraju lindarskem, potem Jukini in Parži (dosihmal v poštne okraju c. kr. poštne urada Sv. Peter v Šumi) spadajo poslej k c. kr. poštne uradu v Pazinu.

p **Razpisani poštni uradi.** Kakor javlja c. kr. poštne ravnateljstvo v Trstu so razpisani tile poštni uradi: Zagorje, Lokev (Corgnale), Brezje, Ročinj in pa Bled.

p **Nov poštni urad.** Te dni je pričel v Kijoprisu (Chiopris) v političnem okraju Gradiška na Goriškem poslovati nov poštni urad. Svojo dvakratno poštne zvezo na dan ima s poštne uradom Medea. Obenem je prestala poslovati poštne nabiralnica Chiopris-Viscone in se je vas Nogaredo, ki je bila doslej v poštne okraju Visco, spojila z novim poštne okrajem Kijopris (Chiopris).

p **Kupčija s svilodi** je bilo letos slaba. Prekupčevalci so delali s prodajalci svilodov kar so hoteli. Odnegli so iz Gorice lepe zaslužke, svilorejci pa so ostali s praznimi žepi. Že mnogo let ni bila cena svilodov tako nizka; sukala se je od 2 do 3 K kilogram. Ali bi ne kazalo prodajalce in kupčijo organizirati v zadrugah?

Koroške novice.

k **Strašno neurje na Koroškem.** Iz Kotmarevasi se nam piše: Dne 4. t. m. je zadela velik del Koroške huda nesreča; po občinah Kotmaravas, Zihpolje, Podgora, Borovlje, Glinje, St. Marjeta v Rožni dolini in še več drugih krajih je vihralo strašno neurje s točo in pokončalo vse kmetove nade. Lani nas je pritisnila suša, pridelali smo malo krme, tako da smo morali spomladati večinoma vsi kupovati krnila za živino, ako smo hoteli še kaj živine obdržati v hlevu. Zato smo težko pričakovali nove letine, da bi si pomagali, toda Bog je drugače namenil. V četrtek popoldne se je napravilo k hudi uri potegnil je silen piš in nato se je usula toča, debela kakor orehi. V 20 minutah je bilo opustošeno vse: polje, travniki, vrtovi, sadje. Še naslednji dan je bilo vse belo toče. Takega neurja ne pomnijo najstarejši ljudje. Tako lepo je letos obečala letina, a sedaj je vse uničeno in strto — celo po domovih nam je toča razbila okna in strehe. Lani smo morali kupovati krmo za živino, letos bomo morali pa še živež zase. Težki časi se nam obetajo.

— **Poročil se je** v Celovcu računski podčastnik 17. pešpolka Julij Škod a z gđno. Ano Tschernuth.

STRAŠNA NESREČA V ÖRKENYJU.

Ob nesreči v Örkényju je bilo zadetih, dasi tudi le lahko, nad 20 topničarjev. Predtopničarju Wagnerju je kos kroglice preluknjal čepico, ne da bi bil ranjen. Kljub nesreči so vaje nadaljevali. Jutri prično zopet preizkušati Ehrhardove topove, a kroglice bodo pred streljanjem natančno preiskali. Stanje treh nevarno ranjenih vojakov, ki so jih prepeljali v Budimpešto s posebnim vlakom, je brezupno. Dunajski mestni svet je sklenil, da prepeljejo ponesrečene topničarje, ki so vsi Dunajčanje, na mestne stroške na Dunaj. Enemu v bolnišnico prepeljanemu topničarju je odbila črepinja, drugemu so izrezali kroglice iz trebuha. Pri pogrebu ponesrečenecv bodo zastopani vsi artiljerijski polki. Cesarju morajo poročati tako o stanju ranjenecv kakor tudi, kako da napreduje preiskava.

Ljubljanske novice.

ij **Saja »Zveze Orlov«** se vrši jutri v četrtek, dne 11. t. m., točno ob 7. uri zvečer. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

ij **Pred novim šolskim letom glasbenega društva »Ljubljana«** prosimo vse cenjene podpornike, da blagohotno dopošljejo članarino za leto 1912. Delo glasbenega društva Ljubljana zasluži sestranske podpore!

ij **Katol. društvo rokod. pomočnikov v Ljubljani** (dramatični odsek) vabi h gledališki predstavi, ki jo priredi v nedeljo, dne 14. julija 1912, v »Društvenem domu« pri D. M. v Polju. »Okrog zemlje v 80 dneh«. Veseloigra v šestih slikah. Po Jules Verne. I. slika: Stava. II. slika: Žena mrtnega Rajka v Indiji. III. slika: Kitajska gostilna. IV. slika: Na železnici. V. slika: Vihar na morju. VI. slika: Zopet doma. Iz prijaznosti sodeluje sl. orlovska godba. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 h, III. vrste 40 h, galerija 30 h, stojšča ob strani 20 h. — Predstava se vrši ob vsakem vremenu. — K obilni udeležbi vabi najljudnejše odbor.

Ij Prva dramatična produkcija pri-
vatnih gofencev Milana na Skrbni-
ška, člana slovenskega dež. gledali-
šča, se vrši danes, 10. t. m., v areni Na-
rodnega doma. Igra se v A. Schnitzler-
jeva tridejanska drama »Ljubimkanje«.
V vlogi Kristine nastopi gđna. Štefa-
nija Skrbniškova, v vlogah obeh viso-
košolcev pa dva absolvirana srednje-
šolca, katerih eden pojde že letos na
dunajsko akademijo za predstavljačo
umetnost, da se vrne v Ljubljano kot
igralce. V krogu svojih učencev nasto-
pi tudi g. Skrbnišek sam, ki igra Wei-
ringa. — Pričetek ob 8. uri zvečer. —
Vstopnina prosta. Prostovoljni prispev-
ki v pokritje stroškov se hvaležno
sprejmejo.

Ij Iz ljubljanske tobačne tovarne.
Tajnik tukajšnje tobačne tovarne Jožef
Kunc je imenovan za podravnatelja v
VII. činovnem razredu, adjunkt Mat.
Kovalovsky je pa imenovan za tajnika.

Ij K obrtnemu inspektoratu v Ljub-
ljani bo pridelen od 1. avgusta t. l. ko-
misar Ludovik Aubell, doslej pri
obrnem inspektoratu na Dunaju.

Ij Promoviral bo jutri dopoldne na
praški univerzi za doktorja prava gosp.
Josip Klepec.

Ij Umrla je v deželni bolnici zaseb-
nica Ana Freyer, stanujoča na Khu-
novi cesti št. 23.

Ij Ogenj v stanovanju. Ko je sino-
či okoli desetih patruljeval stražnik
po Bleiweisovi cesti, je opazil v hiši št.
1 v tretjem nadstropju svetlikanje, na-
kar se je pokazal tudi dim. Poklical je
tako hišnega gospodarja, s katerim
sta preiskala označene prostore in na-
šla v poselski sobi goreti pleteno koša-
ro s perilom in ročni kovčeg. Ogenj sta
tako pogasila. Uničenega je nekaj pe-
rila kakor tudi košara in kovčeg.
Ogenj je povzročila služkinja, ker je
bila malo prej v sobi z gorečo svečo in
izbirala perilo.

Ij V konkurzu je trgovec Fr. Zo-
rec na Sv. Petra cesti.

Ij Nemška gimnazija je imela v 8
razredih 148 dijakov.

Ij Umrla so v Ljubljani: Franja
Povž, mestna uboga, 83 let. — Pavla
Kolenc, kočarjeva hči, 2 leti in pol. —
Alojzij Sušteršič, izvoščkov sin, 23 dni.
— Janko Lavrič, posestnikov sin, 27 let.
— Anton Mayer, železniški nadspre-
vodnik v p., 66 let, Radeckega cesta 11.

Ij Liberalno ovaduštvo pred sodi-
ščem. Danes se je vršila vsled ovadbe
liberalcev razprava pred ljubljanskim
deželnim sodiščem proti županu Jak-
bu Dimniku iz D. M. v Polju, posestni-
ku Janezu Demšarju v Slapih in čev-
ljarju Antonu Pangeršiču iz Zaloga za-
radi omejevanja volilne upravičenosti.
Župan Jakob Dimnik, ki se mu ni mo-
gla dokazati niti najmanjša krivda, je
bil oproščen, Janez Demšar je bil obso-
jen na tri tedne zopora, Anton Panger-
šič pa na en teden zopora. O razpravi
bomo še poročali, da se v jasni luči po-
kaže liberalna zloba.

Ij Premembni urad. ur pri okrajni
bolniški blagajni ljubljanski. Kot je
razvidno iz današnjega oglasa, se po-
čenši s 15. julijem premene uradne ure
tako, da bodo trajale nepretrgoma od
8. ure zjutraj do 2. popoldne. Bolnišči-
na se bo odslej izplačevala od 8. zju-
traj do 1. ure popoldne.

Ij Promenadni koncert »Slovenske
Filharmonije» se vrši jutri ob ugodnem
vremenu od pol 7. do pol 8. ure zvečer
v »Zvezdi«.

Ij Koncert. »Slovenska Filharmoni-
ja« koncertira danes pod vodstvom
gospoda kapelnika Teplega na vrtu ho-
tela »Lloyd« (Karel Tausen), Sv. Petra
cesta št. 9. Začetek ob 8. uri zvečer.
Vstopnina 40 vin.

Ij Mladenič, ki je iskal službe, naj
se jutri oglasi v našem uredništvu.

Aljažev dom v Vratih (1015 m.).

R. B.

Naš triglavski župnik, čegar ime
nosi ponosna turist. stavba v Vratih,
je pač morda sanjal včasih, da bo v
Vratih, potem ko bo postavljeno ondot
tako udobno zavetišče in tako prijetno
bivališče, tudi temu primeren krasen
obisk, videl v sanjah morda celo, kako
»razjalo« kar cele trume veselih turi-
stov gor in dol po tej divjeromanti-
čni dolini naše Gorenjske, kislovikot ena najdivnejših
in najzanimivejših ne le sa-
mo v naših Julskih, temveč v
alpah sploh.

Pa se je mož malo uračunal. Res,
da jih pride mnogo. To so stari znanci
Triglava, ki jim je v krvi in ne morejo
drugače, da se pridejo sleherni leto po-
kloniti »snežnikov kranjskih sivem po-
glavarju« — vendar lahko bi jih bilo
še več, da ne bi tako grozno in dolgo-
časno zevala in zevala dan na dan go-
stoljubna vrata Aljaževega doma.

Utegne biti morda še marsikdo, ki
o mu triglavski vrata še manj znana

in ima pomisleke glede pota ali pa se
celo boji, da ne bi se spotoma zvrnila
nanj nad 1000 m navpična, kot odseka-
na, severna triglavska stena . . . Temu
torej nekaj v pomirjenje in pa obenem
v spodbudo na krasen izlet, za katere-
ga mi na vse zadnje še ves navdušen
in hvaležen izreče v spominjski knjigi
Aljaževega doma krilato pohvalo: »Hva-
la ti, Triglavski bolha!«

Železniška postaja za Vrata je
Dovje (Mojstrana) ob gorenjski,
ali če hočeš, ob progi c. kr. držav. Ru-
dolfove železnice. Zunaj kolodvora za-
viješ desno ob progi ter prideš pod že-
lezn. mostom koj do mostu čez Savo.
Onstran lesenega mosta je razpotje. Na
levo se obrni, ako si hočeš privežati še
popreje dušo v hotelu »Triglav« (Ra-
bič) ali pri Šmercu ali kod drugod v
mični Mojstrani. Ako pa po prestani
vožnji nisi še začutil teh potreb in si
namenjen koj dalje, potem kar desno
od mostiča po markirani bližnjici k to-
varni za cement.

Tu se ti postavi — opozorim te kar
odkritosrčno — prva in zadnja, največ-
ja neprijetnost, da ne rečem naravnost
na celi poti skozi vrata. Jaz n. pr. tu
mimo vedno zletim, da utečem preteči
nevarnosti, ker bojim se v resnici, da
ne bi se mi oči, nos, usta in ušesa »za-
cementirale« ali »zabetonirale« — nik-
dar več ne bi mogel potem v Vrata in
na Triglav!

Ako si torej le tod srečno odnesel
pete, potem si iz nevarnosti, kajti da-
lje naprej pelje pot, a kaj pot, cesta
široka, da lahko s celo svojo rodbino,
če vas ni ravno cel tucat — vstric var-
no po njej hodiš. Odondot te vodi pot
najprej kakih deset minut od vodovo-
da, nato pa prideš čez par minut čez
most na desno stran divjerazburkane
Bistrice. Ob njeni strugi dalje grede
se nam odpira kaj lep pogled na masiv
Stenarja, v čigar podnožju stoji Alja-
žev dom. Čez pol ure (od mosta) opa-
zimo že desno v bregu koncem podol-
govate modrikaste Malnate police pra-
men Peričnika. Stopivši čez most, smo
zopet na stari cesti, kjer nas opozore
na malem klančku desno napisne table na
stezo mimo verande k slovečemu
slapu Peričniku (977 m). Lep po-
gled nanj pa se ti nudi tudi od spodaj,
nekoliko dalje s ceste, kjer pridrvi div-
jepeneči se potok izpod bobnečga sla-
pa naravnost v naročje Bistrice. —
Dalje prične klanček. Nekoliko pod nje-
govim vrhom zavije naša pot levo na-
okrog skozi gozd. Kmalu nato sledi
drugi ovinek in gorenji pot nas prive-
de zopet v gozd, iz katerega se nam pa
prikažejo lepe, zelene senožeti s kras-
nimi gorskimi scenacijami. Eno minu-
to nato ugledamo napisno tablo »Mimo
Galerij« ter krenemo s ceste levo. (Des-
no ide cesta mimo Bambergove lovske
koče »Hubertusa«.)

Pot mimo Galerij je velezani-
miv, nanovo popravljen ter brez nevar-
nosti. Nudi nam krasen razgled po do-
lini: na beli, visoki Cmir, lepo risano
Triglavsko steno s Triglavskim vrhom
nad bleščečim ledenikom, na prelaz
Luknjo, Stenar, Pode, Kokovo špico itd.
itd., nato pa nas dovede pod mogočen,
podolgovato zaokrožen skalnat podmol
»Galerije«. — Od tod še dobre pol ure
po klanču (na zeleni ravni desno na-
vzgor!) na prejšnjo kolovozno cesto ter
mimo Turkove planine do Aljaževega
doma.

Pot je rdeče markirana; v celem
dveinpol ure hoda do Aljaževega doma.
Aljažev dom, turist. hotel
(Planinsko letovišče) stoji v
gornjem koncu doline Vrat, malo pred
vznožjem silne severne tri-
glavske stene. V krasnem kuloar-
ju zro na te gorski velikani: Triglav
(2863 m), Stenar (2501 m), Rogica (2582
m), Skrlatica (Suh plaž 2738 m), Cmir
(2391 m), Begunjski vrh (2461 m). — Ta
naš planinski hotel (največja stavba
S. P. D. v Triglavskem pogorju) je mo-
derno opremljen ter založen v vsem mo-
gočim komfortu. Oskrbovan je ob Bin-
košti do konca septembra. Izborna ku-
hinja! (Vsak dan sveže meso in druga
jedila, konzerve, kruh, mleko, pivo in
razna vina itd.) V pritličju sta dve
obednici, kopalna soba. Vodovod (plan.
studenčnica). V I. nadstropju je 11 po-
sameznih sob z 1—3 posteljami. V pod-
strešju dvoje prostornih skupnih ležišč.

Ob le-tej znameniti turist. postoj-
janki S. P. D. se križajo in spajajo raz-
na pota, kakor n. pr.: pot čez »rag
(4½—5 ur), Tominšekov pot (4 in pol
ure) in pot čez severno steno na Triglav,
pot čez Luknjo (3 ure), v opevano Tren-
to (6 ur) (Soška dolina), pot čez Križke
Pode (mimo Križnih jezer) v Kranjsko
goro (7—8 ur) ter pot v Mojstrano dve-
inpol uri hoda.

Ponos ne le vsakega slov.
planincain planinke, temveč
sploh vsakega zavednega sl.
rodoljuba bi moral biti, vi-
deti vsaj enkrat našega »snež-

nikov kranjskih siv'ga pogla-
varja« izpred Aljaževega do-
ma v Vratih!!

Telefonska in brzojavna poročila.

BARON SCHWEGEL ODLOŽIL MAN-
DAT.

Dunaj, 10. julija. Baron Schwegel
je radi visoke starosti in oslabelega
zdravja odložil mandat kranjskega ve-
leposestva v kranjskem deželnem
zboru. Klub ustavovernih veleposest-
nikov v kranjskem deželnem zboru je
na njegovo mesto izvolil za predsedni-
ka kluba grofa Barbota, za namestni-
ka grofa Margherija.

ODEKLONJENE ZAHTEVE VOJAŠKE
UPRAVE.

Dunaj, 10. julija. Vsled odklonitve
zahtev vojnega ministra od strani
skupnega ministrskega sveta so na bor-
zi municijski papirji zelo padli. Akcije
Škodove so padle za 14, Poldihütte pa
za 25 K.

Budimpešta, 10. julija. Vsi listi iz-
ražajo veliko zadovoljstvo, da je skup-
ni ministrski svet velikanske zahteve
vojnega ministra odklonil. Sodijo, da
je stališče ministra Auffenberga oma-
jano.

Dunaj, 10. junija. C. kr. korespon-
denčni urad razglša: Po listih so se
te dni objavljali deloma fantastični in
neresnični komentarji glede zahtev voj-
ne uprave in med drugim se je trdilo,
da je zlasti naš topniški material manj
vreden. Spričo tega je treba konstatir-
ati, da naše topništvo v vsakem oziru
odgovarja časovnim tehničnim zahtev-
vam in so zlasti cevi izborne.

Dunaj, 10. julija. V poučenih kro-
gih se govori: Izjava ministra Lukacsa,
da notranji politični položaj na Ogr-
skem ni ugoden za nove vojaške zahtev-
ve, je bila odločilna, da je ministrski
svet 250 milijonov za armado odklonil.
Vendar pa bosta vojni minister in mor-
nariško poveljstvo izkušala kredit na
drug način doseči. Baje se skupni mi-
nistri še enkrat snidejo, da o tem važ-
nem vprašanju razpravljajo.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Dunaj, 10. julija. Danes se vrši
zadnja seja gosposke zbornice pred ve-
likimi počitnicami. Na dnevnem redu
je prvo branje kazenske reforme in po-
ročilo centralnega računskega odseka
o državnem gospodarstvu v letu 1910.

IZGNANI AVSTRIJSKI DRŽAVLJANI
IZ ZAGREBA.

Zagreb, 10. junija. Cuvaj je ukazal
minuli teden preiskati več stanovanj
dopisnikov hrvaških listov v Dalmaciji,
kakor tudi stanovanje urednika Garga-
sevića. Policija ni sicer ničesar našla,
a kljub temu je Gargaseviću ukazala,
da mora Zagreb takoj zapustiti in da
ne sme pet let nazaj na Hrvaško, ker
je nevaren časnikiarski poročevalec več
avstrijskih listov. V stanovanju ured-
nika Gasparaca so pa našli staro šte-
vilko budimpeštanskega lista »Nova
Borba«, vsled česar je Gasparaca poli-
cija obsodila v 14dnevni zapor.

OPERACIJA DR. MANDIČA.

Dunaj, 10. julija. Poslanec dr. Man-
dič je bil na Dunaju v sanatoriju operi-
ran po primariju dr. Milohnusku.
Operacija se je popolnoma posrečila.
Bolnik bo kmalu ozdravel in odpotoval
na jug, da se okrepeča.

POSOJILLO MESTA PRAGE.

Praga, 10. julija. Praška Union-
banka in Živnostenska banka sta ponu-
dila mestu Pragi posojilo 25 milijonov
kron, katero vsoto je nameravala pra-
ška občina najeti v Parizu.

SRBIJA IN ČRNAGORA.

Belgrad, 10. julija. Kralja Petra ob-
išče, še predno odpotuje v toplice, bar-
ski nadškof metropolit Dobričić. Bar-
skemu nadškofu je naročil črnogorski
kralj Nikolaj, da naj se pogaja v njego-
vem imenu s kraljem Petrom in s srb-
sko vlado, kako da bi poravnali spor,
ki obstaja zdaj med Srbijo in Črno-
goro.

MONARHISTI PORAZENI?

Lizbona, 10. julija. Listi poročajo,
da so vladne čete monarhistom prizad-
jale poraz. V okolici Chaveza so našli
40 trupel vstašev.

IZ TURČIJE.

Carigrad, 10. julija. Vojni minister
je odstopil ter je s tem zapečaten us-
oda kabineta in komiteja. Vodstvo voj-
nega ministristva prevzame mornariški
minister. Ves generalni štab stoji na
strani opozicije.

SOCIALNODEMOKRATIČNA EDI-
NOST.

Reggio, 10. julija. Kongres laške so-
cialnodemokratične stranke je z 12.300
glasovi sklenil izključiti iz stranke so-
druge Bissolatija, Bonomija, Cabrinija
in Podrecca.

DRAŽBA ZAPUŠČINE IVANA ORTHA.

Berolin, 10. julija. V Berlinu se bo
vršila dražba zapuščine za mrtvega
proglasega bivšega nadvojvode Iva-
na Ortha, ker je cesar Franc Jožef iz-
rekel željo, naj bi se ta čin ne vršil v
Avstriji. Dražba se bo vršila meseca ok-
tobra in novembra in bo vse premični-
ne dražila firma Heibronn. Štiri nje-
gove gradove proda na prosto roko tudi
neka berlinska firma.

POŽAR V KRAKOVU.

Krakov, 10. julija. Strela je udari-
la v zvonik Marijine cerkve. Gasilna
dela se jako težko vršijo, ker je stolp
83 m visok.

NABAVE VOJNIH POTREBŠČIN V
SRBIJI.

Belgrad, 10. julija. Vojni minister
Putnik je sklenil, da naroči v inozem-
stvu 60.000 novih pušk in nove topove
za 15 gorskih baterij.

SAMOU MORILCA, KER STA SE BALA
VOJSKE.

Milan, 10. julija. V Centonu pri Ri-
mu bi bila morala v Tripolis na vojsko
kmeta Benedetto Carolis in Augusto
Bernardi. Moža sta se tako bala Turkov
in Arabcev, da sta se ustrelila.

NOVI BELGRAJSKI MESTNI MUZEJ.

Belgrad, 10. julija. Belgrajski ma-
gistrat je imenoval sekčnega načelnika
Štefanovića Velovskega za ravnatelja
novega mestnega muzeja, ki se otvori
1. avgusta.

NESREČA V ÖRKENYJU.

Budimpešta, 10. julija. Preiskoval-
na komisija nadaljuje svoje delo. Do-
zdaj se je doglalo, da je nesreča na-
stala vsled napake v granati in sicer
najbržeje vsled napačno odmerjene
množine ekrasita.

TOČA.

Brno, 10. julija. V okrajih hostin-
skem in bistriškem je strašna toča vso
žetev uničila. Škoda je ogromna.

VELIKA VROČINA.

New York, 10. julija. Tu vlada naj-
večja vročina, kar jo od 30 let sem
pounijo. V New Yorku je vsled vroči-
ne umrlo 6, v Filadelfiji 14, v Bostonu
3 osebe.

NAZADOVANJE FRANCOSKEGA
PREBIVALSTVA.

Pariz, 10. julija. V prvi polovici le-
tošnjega leta je umrlo v Parizu 25.758
oseb, porodilo se je pa le 24.629 otrok.

POTOPLJEN PARNIK.

Hamburg, 10. julija. V Buenos Ai-
resu se je potopil parnik »Cordoba«
družbe »Hamburg—Južna Amerika«, ki
je zadel v neki drugi parnik družbe
»Hamburg—Južna Amerika«. Mornarji
so se rešili.

MATI IN OTROK ZGORELA.

Praga, 10. julija. V Choteboru je
zgorela ob požaru žena Marek s svo-
jim 1 in pol leta starim otrokom.

STRAŠNA NESREČA V DENABYJU.

London, 10. julija. V premogokopu
v Denabyju sta bili dve eksploziji. Ko
je drugi počilo, je delalo v rovu 160
delavcev. Pok je bil tako močan, da so
ga 4 km daleč čuli. Z rešilnimi deli so
tako pričeli. V rov so se podali pogum-
ni možje, da rešijo, če je še mogoče kaj
rešiti, a kmalu so se prepričali, da je
izgubilo veliko ljudi življenje. Z rova
so spravili že 30 strašno razmesarjenih
mrličev. Sodijo, da je izgubilo življenje
40 do 50 rudarjev. Tisti, ki so jih žive
rešili, so strašno opečeni.

London, 10. julija. Angleški kralj
in kraljica, ki bivata na gradu Conisbo-
rough, sta se takoj, ko se jima je o ne-
sreči poročalo, podala v Denaby, kjer
sta tolažila svojce ponesrečencev in ra-
njencev.

London, 10. julija. O veliki rudni-
ški nesreči v Denabyju se poroča: Do-
slej so našli 75 mrtvih rudarjev, med
njimi tri vladne inšpektorje. Požar v
rudniku traja dalje. Vsega skupaj se je
zgodilo 5 eksplozij. Vsa trupla so
strašno razmesarjena. Kraljevska dvo-
jica se je podala na kraj nesreče.

V torek ob 9. zvečer je umrla po
dolgi, mučni bolezni, previdena s sve-
timi zakramenti, v starosti 53 let,
ljubljen sestra, gospodična

Ana Freyer.

Pogreb bo v četrtek ob 5. uri po-
poldne iz deželne bolnišnice.
Sv. zadušne maše se bodo brale v
farni cerkvi pri sv. Petru.

V Ljubljani, dne 10. julija 1912.

Žalujoča Roberla Freyer.

200 MILIJONOV ZA ZGRADBO CENE- NIH STANOVANJ.

Predsednik francoske republike je podpisal zakonski načrt, po katerem najame mesto Pariz 200 milijonsko posojilo za zgradbo hiš s ceneni stano-
vanji.

MILANOVIĆEVA ZAPUŠČINA.

Oblasti so zapečatile vse spise raj-
nega srbskega ministrskega predsedni-
ka Milanovića. Ministrski predsednik
in zunanji minister bodeta vse popirje
pregledala. Nekateri listi poročajo, da
se nahaja med Milanovićevimi papirji
tajna pogodba Srbije z neko velevlas-
jo, ki jo hoče vlada najti. Merodajni
krogi pa naglašajo, da gre pred vsem
zato, da dobe papirje, ki tičejo krizo ob
aneksiji Bosne in Hercegovine.

Mnenje gospoda dr. A. Knizeka,
primarija za notranje bolezni v Stefa-
novi bolnišnici

Reichenberg.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Z veseljem Vam poročam o poiz-
kusih, narejenih z Vašim Serravallo-
vim Kina-vinom z železom. Rabim ta
pomoček z dobrim uspehom, odkar so
ga iznašli, v mnogih slučajih malokrv-
nosti, šibkosti prebavljanja, težki kon-
valescenci po prestani bolezni, kakor
tudi v mnogih živčnih nerednostih
organizma, ki se pokažejo posebno pri
malokrvnih osebah in dosežem skoro
brezizjemno zaželjene uspehe. Pripo-
moček jemljejo vsi radi; vsi ga lahko
prenašajo; more se ga tudi podati več
tednov zaporedoma, ne da bi povzročil
nikakih nadleg, ne subjektivnih, ne
objektivnih in uporablja se ga lahko
toliko pri dečkih, kakor pri ženskah in
moških. Smem ga smatrati na podlagi
svojih raziskovanj kot eno izmed naj-
boljših železnatih krepil, brez katerega
ne morem biti.

Reichenberg, 23. sept. 1906.

Dr. A. Knizek.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le Stekes-
pfer's lijilne mlieko mila Bergmanna & Co., Tein ob Labi.
Komad po 60 vin. se dobiva povsod. 441

Zahvala.

Povodom smrti našega predra-
gega sina in brata

Janko-ta Lavriča

se tem potom pristrčno zahvalju-
jemo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, ki so blagega pokoj-
nika spremili k zadnjemu počitku.
Zahvaljujemo se tudi preč. du-
hovščini, pevcem in godcem za gan-
ljive žalostinke, darovalcem krasnih
vencev, in sploh vsem, ki so nam
ob prebrdki izgubi izrekli in do-
kazali svoje sožalje.

Vič, 9. julija 1912.

2164 Žalujoča rodbina Lavrič.

Dr. E. Šlajmer
ne ordinira
do 20. avgusta.

2165 2

Učenec

kateri je obiskoval pripravljalni tečaj
„Slovenske trgovske šole“ poštenih
starišev išče mesta v kaki trgovini.
Nastop takoj. 2142

Knjigovez

dobar delavec, več ročnega zlatenja,
se sprejme takoj. Ponudbe z označbo
dosedanjega službovanja in plače na
knjigarno Ivana Sagana nasl., Kar-
lovec, Hrvatsko. 2106

Pisarniški uslužbenec

zmožen nemškega in slovenskega jezika v be-
sedi in pisavi išče stalne službe. Star 22 let.
Nastop s 1. avgustom in če je treba lahko tudi
poprej. Naslov pove upravištvo tega lista pod
št. 2153. 2153 5

Natakarica

na račun s kavcijo K 200.— se takoj
sprejme.

Istotam se sprejme tudi 2157

prodajalka kruha.

Kje, pove uprava lista pod šte. 2157.
(Znamka!)

Neka tovarna v najboljšem obratu
v bližini Ljubljane želi najeti na prvo
mesto

hipotečno posojilo

v višini 70.000 kron. Le reflektantje
sami ter posojilnice naj dološljejo
svoje ponudbe pod šifro »hipoteka
2162« na upravo „Slovenca“. 2162 3

Stara, dobro vpeljana

trgovina

z manufakturnim, oziroma meša-
nim blagom se odda. 1022

Pojasnili daje pisarna dr. B. Vo-
dušek-a v Ljubljani. Sodna ulica 10.

Maline

v velikih in manjših množinah
kupi po najvišjih cenah 1976
Ed. Angerer-ja lekarna
St. Johann, Tirolsko.

Sodčki za pošiljanje so na razpolago.

Razpis.

Podpisana uprava razpisuje mesto

učitelja glasbe

pod temi pogoji:

1. Učitelj mora imeti državne iz-
pite iz glasbe in konservatorij.
2. Zahteva se znanje hrvatskega ali
kakega slovanskega jezika.
3. Poučevanje zbornega petja, gla-
sovirja in violine.
4. Mesečna plača K 160.—
5. Učitelj ima počitnic poldrugi
mesec.
6. Prošnje se morajo poslati na
upravo najpozneje do 15. avgusta.

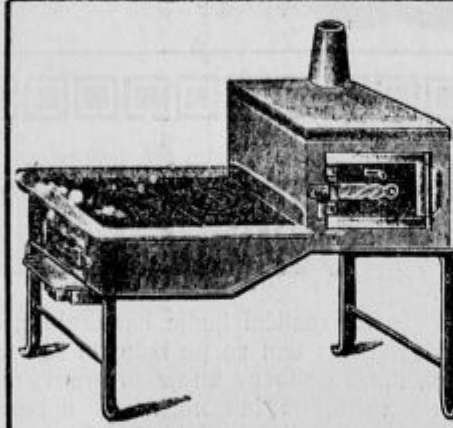
Podrobnejše pogoje priobčimo na
dopise prosilcev.

Hrvatsko pjevačko društvo

„ZORANIĆ“ u Zadru.

Tajnik:
M. Mišec.

Predsednik:
Dr. M. Perković.

Najcenejši nakup! Najcenejši nakup!
Trgovina z železnino

ŠTEFAN NAGY, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5, blizu stolne cerkve
priporoča za sezono svojo veliko zalogo
železa, železnega blaga, okovov, cementa in štu-
katurnega bičja, strešnega papirja s karboline-
jem, dalje kompletnih štedilnikov, kakor tudi
oprave za vrtove ter omarice za led. Kuhinjska
oprava, železne postelje, umivalniki, keglji in
krogle za kegljanje, žima in morska trava, kakor
tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti po
1650 najnižjih cenah,

Razglas.

Da se p. n. članom omogoči opravek poslov med opoldanskim odmorom
brez izgube delovnega časa, se spremene pri podpisani blagajni

počenši s 15. julijem 1912

za poletni čas oziroma do preklica uradne ure tako, da se bo poslej uradovalo
nepretrgano

od 8. zjutraj do 2. popoldne.

Za stranke bo blagajna odprta do 1. ure, bolniške zglasnice se bodo
izdajale pa do zaključka. Bolniščina se bo izplačevala slej kakor prej ob so-
botah, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani

dne 8. julija 1912.

Načelnik:
Fr. Bartel l. r.

Sprejemem takoj

2158

kleparskega pomočnika

v trajno službo proti dobri plači. Znati
mora dobro izvrševati galanterijsko in
stavbinsko delo. Sprejmeta se tudi takoj
ali pozneje dva

vajenca

ki imata veselje do te obrti in sta dobrih
staršev. Vinko Belec, stavbeni in galante-
rijski klepar Kranj.

STANOVANJE

obstoječe iz treh sob in pri-
tiklinami v I. nadstropju na
Ahacijevi cesti št. 1 se odda
za november termin. Več
se izve istotam v pritličji. 2152

Absolvent

ki je z odličnim vspehom dovršil „Slo-
vensko trgovsko šolo v Ljubljani“, išče služ-
be v kaki trgovini. Blagohotne ponudbe pod
„Nastop službe po dogovoru“ na upravo lista.

Gostilna z mesarijo

v Gradacu pri Črnomlju se daje v na-
jem. Gostilna je blizu prihodnjega
železniškega kolodvora, obstoječa iz
dveh sob, kuhinje in vrtom; zra-
ven dve kleti in hlev z mesnico in
klavnico. Gostilna je dobro idoča in
jako obiskovana. Stanovanje je v
nadstropju. Natančneje se izve pri
Antonu Jakša, v Gradacu št. 10. Če
kdo želi, kupi tudi lahko vse s po-
hištvom, gostilniškim in mesarskim
orodjem. 2166

Ob periferiji Ljubljane na prometnem
prostoru se prodaja srednje velika

stavbena parcela

Istotam na razpolago tudi manjša hiša
z nizko ceno. Pojasnila v posredovalni
pisarni Peter Matelič, Ljubljana, Škofja
ulica 10. Telefon 155. 2150

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred
delauskimi hišami in na Glincah
tako ob mestni meji na Tržaški
cesti, vse z najlepšo lego so po
izberi za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku JOS.
TRIBUČ, na Glincah 37. 2127

Od 10 do 15%

se naloži lahko kapital z nakupom
posestva z veliko, moderno urejeno
gostilno na primeroma najbolj pro-
metnem kraju na Kranjskem.

Pojasnili v posredovalni pisarni
Peter Matelič, Ljubljana, Škofja
ulica 10. Telefon 155. 2151

Odda se lepo, zračno 2169

stanovanje

obstoječe iz 3 sob z vsemi modernimi
pritiklinami za avgustov termin.
Vpraša naj se Sodna ul. 1 pri hišniku.

Naprodaj sta dva nova 1936

križeva pota

eden 100 cm za kron 140.—, drugi
150 cm za K 320.— pri FRANC
TOMANU, podobarju in pozlatarju
Valvazorjev trg št. 1. — Ljubljana.

Radi preselitve oddam nekaj tehničnih knjig in merilnih instrumentov

ter so isti v dopoldanskih urah v pisarni pod-
pisanega, Šelenburgova ulica 3, do 13. t. m. na
razpolago.

Franc Žužek

2137 arh. in inženir.

Ugodna prilika!

Iz proste roke se prodaja na mirnem kraju ležeča,
le 1/4 ure od sredine mesta (in spadajoča še
pod mesto) se nahajajoča novozidana

visoko pritlična hiša

z velikim zelenjavnim in sadnim vrtom in ob-
sežnim dvoriščem na lepem solnčnem prostoru
nasproti remize elektr. cestne železnice. Pri-
pravna tudi za kakega vpokojenca. Plačilni po-
goji zelo ugodni. Naslov pove upravištvo lista
pod št. 2093.

Išče se poštena

kuharica

srednjih let k duhovniku na deželi. Po-
nudbe naj se pošiljajo na upravištvo
„Slovenca“ pod šte. 2105.

Učenka

poštenih starišev, z dežele, za trgovino
mešanega blaga na deželi, se sprejme. —
Biti mora pridna in poštena. Več se izve
pri upravištvo lista pod št. 2129. (Znamka
za odgovor).

23 let star fant želi nastopiti kot

cerkovnik

pri kaki fari. Naslov pove uprava lista pod
šte. 2147. 2147

Zlate svetinjo: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Dobri
so
povsodi

Drva

mehka in trda (suha); radi
pomanjkanja prostora znižane
cene. Dostavijo se na za-
htevanje tudi na dom. Parna
žaga SCAGNETTI za držav-
nim kolodvorom. 1842

Vodne elevatorje
(črpalnice na vrtilo)

za vodnjake kakor
tudi črpalnika za
vodo na ročni in
strojni obrat, mo-
torje na veter, topli
zrak, plin, petrolej
in bencin izdeluje
najceneje

I. K. Rudolf

c. hr. dvorni zaloznik v Plzinu

1498

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4.
Vzorec zavarovan.

&

GERKMAN

8000 metrov ostankov

volnenega in polvolnenega blaga za ženske obleke se bode skoz tri tedne razpošiljalo (ako poprej ne poide) globoko

pod ceno in sicer blago treh vrst in cenah

stane	K 1.—	meter	K 1.25	meter	K 1.50	stane
-------	----------	-------	-----------	-------	-----------	-------

2003

vsaka mera

dobi se vseh barvah široko 110 cm. Ta nakup je posebna ugodnost. Vzorci se na zahtevo po pošti pošljejo zadostuje dopisnica z naslovom:

Pošiljalniška trgovina

R. Miklauc Ljubljana 1.

Nam diši kava vedno najbolje

kadar jo skuha mamica s pravim: **Francikom**:
"Taka kava je duhteča, ima poln, močan okus in lepo, vablivo barvo."

1252 IV.

Nizozemska

zavarovalna družba za življenje

Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.

se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.

Stanje zavarovanj koncem leta 1910 ca 375 milijonov. Rezerve " " " " 112 " 452

Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I, Schmiedgasse 40, kjer se sprejmo vsak čas strogo reelni, delavni sotrudniki proti dobri plači.

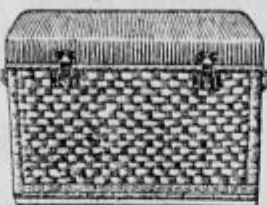
Nadzorstvo za Kranjsko: Ljubljana, Hrvatski trg 4.

Prva gorenjska industrija za pletarstvo

v Radovljici

Izdelki državnega pletarskega tečaja: moderna oprava iz

pletenin, vrne senčnice, košare za potovanja, stojala za cvetlice in ročna dela, senčnice za morska obrežna kopališča, skladni stoli, pletene Kina-odeje, kopalni črevlji in vse pletenine za domačo rabo in luksus.

Ilustrovani ceniki zastonj.

1783

OKLIC.

Dne 17. julija 1912, dop. ob 10. uri

prodajalo se bo v Zgornji Sorici različno manufakturno blago, krojaške potreščine in nekaj prodajalniške oprave.

C. kr. okrajno sodišče v Škofjiloki

2163

odd. II. 9. julija 1912.

94 K

„EUROPA“

kolesa so najtrpežnejša.

Jamstvo 1 leto!

Cena: 94 K.

Doplačilo za „Torpedo“ s prostim tekom 16 K.

FR. ČUDEN, LJUBLJANA

samo nasproti frančiškanskega samostana.

1716

Solidno zanesljivo.

„Singer“ šivalni stroj 56 kron.

Jamstvo 5 let.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.

Dunajska življenska in rentna zavarovalnica

Dunaj IX., Maria TheresienstraÙe št. 5.

Varnostni zaklad K 45.000.000.—,

Zavarovana glavnica K 150.000.000.—.

Vsi načini življenskega zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji: z **garantirano 40% dividendo**, zavarovanje za doživetje in smrt z **garantirano padajočimi premijami**; rentno zavarovanje. — Zavarovanje za doto in vojaško službo brez zdravniške preiskave! Če starši umro, odpade vsako nadaljnje plačevanje premije.

Nadzornik za Kranjsko:

2001 10

Ciril Globočnik v Ljubljani, Elizabetna cesta št. 4.

Naznanilo prodaje.

Podpisano upraviteljstvo konkurzne mase Karla Lenče na Laverci prodajalo bo

od 22. julija t. l. dalje

vso konkurzno maso spadajočo in v Laverci se nahajajočo vinsko zalogo na licu mesta iz prste roke.

Na prodaj bo: ca 1800 hl belega in rudečega vina ter črnine, večje število hranih sodov (Lagergebände) s skupno vsebino ca 1300 hl, nekaj sto transportnih sodov, dalje kletarsko orodje, kakor pumpe, pipe, cevi, itd.; dalje okoli sto steklenic šampanjca in vina v buteljkah, okoli 570 litrov žganja itd.

Ob enem prodala se bode tudi v **Zužemberku** se nahajajoča vinska zaloga, obsegajoča ca 500 h belega in rudečega vina ter črnine in ca 50 transportnih sodov na licu mesta. Termini prodaje pa se bode dogovorno z interesi za posamezne slučaje določili.

Vsa druga pojasnila daje podpisano upraviteljstvo konkurzne mase.

V Ljubljani, dne 8. julija 1912.

Dr. Ivan Tavčar,

kot upravitelj konkurzne mase
Karla Lenče na Laverci.

2143

Kolinska tovarna išče
spretnega

potnika.

Oferti v pisarno v Ljubljano.

2075 3

Cenjeni lastniki gramofonov.

Ker različni ljudje hauzirajo z obrabljenimi gramofonskimi ploščami po deželi, pri tem se pa izdajajo za moje zastopnike, tudi popravljajo pod mojim imenom godbene stroje in gramofone, dovoljujem si slavno občinstvo vljudno opozoriti, da jaz ne držim nobenih takih zastopnikov in prodajam plošče edino v moji trgovini

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Na izrečno željo pošljem plošče tudi v izbiro, nikakor pa ne pustim hauzirati z njimi. Kupec dobi pri tem le obrabljene plošče. Sploh pa je hauziranje od hiše do hiše tudi prepovedano in prosim, naj se mi vsak slučaj, ako pride tak zastopnik s ploščami in se izda za mojega zastopnika, naznani, da se bom mogel na ta način obvarovati sitnosti, katere mi delajo kupci takih plošč, ko uvidijo, da so ogoljufani in so kupili stare obrabljene plošče.

Pri meni se dobe plošče **garantirano nove** in po tovarniški ceni.

Obenem slav. občinstvu vljudno naznanjam, da izidejo s 1. avgustom t. l. nove plošče s slovenskimi napevi moških in mešanih zborov, novosti, ki do sedaj še niso bile za gramofon posnete.

Blagovolite poslati naslov in vam pošljem seznam teh gramofonskih plošč zastonj in poštne prosto.

2110

A. Rasberger, Ljubljana

Največja zaloga gramofonov in godbenih avtomatov.